

Versobering gevangenisregime heilloze weg

Patrick van IJzendoorn

De gevangenis is geen hotel meer. Het monnikenwerk binnen de muren levert niet genoeg op om een televisietoestel te huren, de bajessupper is duurder dan Albert Heijn en de gevangenen zitten meer uren in de cel dan ooit, als het even tegenzit met agressieve lotgenoten.

Met zijn versobering van het gevangenisregime, bijna een jaar geleden ingevoerd, heeft minister van Justitie Piet-Hein Donner het in de ogen van de Vox Populi voor een keertje goed gedaan. Ondertussen krijgt het steeds lager geschoolde gevangenispersoneel te maken met meer agressie, zien advocaten hun cliënten in een neergaande spiraal terecht komen en wordt de maatschappij er waarschijnlijk niet veel veiliger op.

Reeds een maand na de introductie had de Boscse strafpleiter Arthur van der Biezen een civiele zaak tegen de Staat aangespannen. Hij trad op namens de Vereniging Belangen Behartiging Gedetineerden en enkele honderden gevangenen die vonden dat zij door de introductie van het sobere regime – in de wandelgangen van de inrichtingen ‘treiterregime’ genoemd – buiten de rechter om een strafvermeerdering hadden gekregen. De voorzieningenrechter in Den Haag wees de vordering tot herstel van het oude regime af, maar moest wel erkennen dat ‘de tenuitvoerlegging van de aan de gedetineerden opgelegde straffen door de invoering van de maatregelen in kwestie zwaarder en ingrijpender is geworden’. Dat de verzwaaring zodanig is geweest dat de strafrechter tot een andere strafmaat zou zijn gekomen, konden de eisers

volgens de rechter niet aantonen.

Volgens Van der Biezen is het idee van ‘resocialiseren’ stilletjes aan verdwenen uit het justitiebeleid. ‘Na de detentie vallen ze in een zwart gat. Tijdens het uitzitten van hun straf hebben ze door striktere regels omtrent telefoongebruik minder goed contact onderhouden met familieleden en daarnaast is de binnenreclassering nagenoeg afgeschaft. Voor de zeer gemotiveerde gevangene is er wel begeleiding, maar deze ‘individualisering van het systeem’ gaat voorbij aan de grootste groep gevangenen. Uiteindelijk ontstaan er op deze manier elitegevangenen.’

Zijn collega Esther Vroegh, advocate te Hoofddorp, voegt eraan toe dat de recidive, die nu al op ongeveer driekwart ligt, hoogstwaarschijnlijk niet omlaag zal gaan door deze versobering. In de Verenigde Staten is onlangs een project geweest waarbij gevangenen voortdurend worden begeleid door een groep psychologen. De recidive was te verwaarlozen.

Wat dat zwarte gat betekent, wordt opgetekend in de onlangs verschenen publicatie *Morgen moet het beter: een zwartboek over de verslechtering in de gevangenis en bij de reclassering*, dat grotendeels door Van der Biezen en Vroegh samengesteld is. Daarin staat het verhaal van een ex-gedetineerde die op de dag van zijn vrijlating slechts met een vraag bezig is: wie is het kastje, en wie is de muur? Zijn odyssee leidt langs de reclassering, maatschappelijk werk, het gemeentehuis en de sociale dienst. Bij laatstgenoemde instelling probeert de zoeker de baliemedewerkster op fysieke wijze te overtuigen van zijn wanhoop. Hij wordt gearresteerd en verzeilt bij de officier van justitie, die hem naar de instelling stuurt

Gevangenis scheveningen

waar hij het bureaucratische monopoliespel was begonnen: de reclassering.

Immers, die kan sinds de veranderingen alleen handelen in opdracht van justitie. Vroegh: ‘Wij kunnen nauwelijks meer eigen initiatief ontplooiën en zijn voor de reclasseringsaanvraag volledig afhankelijk van de officier van justitie en de rechter-commissaris. Zij beoordelen de aanvraag hetgeen impliceert dat alleen de “kansrijken” nog een rapport, dus ook behandelingsadvies, krijgen van de reclassering en Brijderstichting.’

Uit zijn eigen praktijk heeft Van der Biezen een voorbeeld hoe het mis kan gaan. ‘Ik heb een cliënt die tbs met voorwaarden had en contact moest houden met de reclassering. Echter, zijn contactpersoon was acht maanden ziek en een vervanger werd niet geregeld. Inmiddels heeft hij weer iemand neergestoken. Dat had niet hoeven gebeuren. De bedoeling was bezuinigen, maar uiteindelijk zijn we duurder uit.’

AGENDA

Internationale incasso

Op vrijdagmiddag 14 oktober organiseert het Molengraaff instituut voor privaatrecht het symposium ‘Internationale incasso’. Behandeld worden de (on)mogelijkheden om in EU-verband te komen tot een uniforme incassoprocedure, incasso in België en Duitsland alsook het gebruik ICT in incassoprocedures. De kosten van de deelnamen bedragen 85 euro, inclusief documentatiemateriaal, lunchenborrel na afloop. Informatie kunt u aanvragen bij m.freudenthal@law.uu.nl of a.jongbloed@law.uu.nl. U kunt zich aanmelden bij j.borlee@law.uu.nl.

‘Fout gedaan of fout gegaan?!’

Op dinsdag 20 september a.s. vanaf 18.45 uur organiseert KNMG Afdeling Maastricht het minisymposium ‘fout gedaan of fout gegaan?!’. Is een klacht vermijdbaar of verwijtbaar? Hoe zit het met de verzekering, wie gaat dat betalen? Damagecontrol, hoe staat het daarmee? Tucht-recht, civielrecht hoe zit dat ook al weer? Sprekers zijn o.a. prof.

dr. F. Wijmen, prof. dr. Essed, mw. Castermans, mr. Verberne. De bijeenkomst begint om 18:45 uur en vindt plaats in Universiteit Maastricht (Akenzaal), Universiteitssingel 40, Maastricht. Aanmelding: uiterlijk 15 september 2005 via e-mail: martine_wassen@hotmail.com, 043-388 22 22.